

Elevdokumentation i praktiken

Lisa Asp-Onsjö
Göteborgs Universitet

- Styrande för arbetet med elevdokumentation;
- Olika styrdokument på nationell nivå (som ständigt uppdateras)
- Riktlinjer för det lokala arbetet på skolan
- "Kokbok" för den perfekta dokumentationen inte möjlig

- Lokal pedagogisk planering
- Utvecklingssamtal
- UIP med skriftliga omdömen
- Åtgärdsprogram

- IUP - följa kunskapsutvecklingen i varje ämne. Vad eleven lärt, inte bara vad han eller hon gjort.
- Visa på hur eleven ska kunna komma vidare.
- IUP och åtgärdsprogram kan inte ersätta varandra.

IUP i matematik, geometri åk 8

- Ur mål att sträva mot i matematik....
- Eleven ska utveckla sin förmåga att förstå, föra och använda logiska resonemang, dra slutsatser och generalisera samt muntligt och skriftligt förklara och argumentera för sitt tänkande.
- Strävan ska också vara att eleven utvecklar sin tal- och rumsuppfattning samt sin förmåga att förstå och använda: grundläggande geometriska begrepp, egenskaper, relationer och satser.
- (Ur Skolverket, 2009)

Mål till eleven som under perioden ska:

- Inhämta kunskaper om grundläggande geometriska begrepp, kunna räkna ut areor, volymer samt känna till måttsystem.
- Utveckla förmåga att jämföra och förstå samband och skillnader mellan olika kroppar.
- Skriftligt och muntligt redovisa och förklara hur du tänkt samt argumentera för ditt tänkande och val av strategi.
- (Ur Skolverket, 2009)

Vi kommer att bedöma:

- Din förmåga att:
- använda och tolka enkla geometriska formler.
- jämföra och förstå samband mellan olika rymdgeometriska kroppar.
- Muntligt och skriftligt redovisa dina tankar, strategier och problemlösningar.

(Ur Skolverket, 2009)

I undervisningen kommer vi att arbeta med:

- Begrepp som area, omkrets, volym hos geometriska kroppar som cirkel, kvadrat, rektangel etc.
- Olika måttssystem
(Ur Skolverket, 2009)

Eleverna behöver träna på att:

- Utföra beräkningar och enhetsomvandlingar.
- Jämföra och se samband mellan olika måttssystem.
- Hur man redovisar sin problemlösning – vilka strategier man använt skriftligt och muntligt. (Ur Skolverket, 2009)

SFS 2000:1108, kap 5 1 §

- Om det genom uppgifter.... framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektor se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektor se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärder ska följas upp och utvärderas. Eleven och dess vårdnadshavare ska ha möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

- Skolverkets allmänna råd och kommentarer (2008). *För arbete med åtgärdsprogram.*

- Dokumentera de åtgärder som man från skolans sida gör för att anpassa undervisningen efter elevens förutsättningar.
- Pedagogiskt utvecklingsinstrument, i första hand förändringar i den reguljära verksamheten.

- Sakliga mål (på lång och kort sikt)
- Undvik värdering av elevens egenskaper
- Ska vara kopplade både till kunskapsmål och strävansmål
- Del i skolans kvalitetsarbete
- Kan medverka vid resursfördelning och kompetensutveckling

- Syftar till att säkerställa att en elevs behov av särskilt stöd tillgodoses.
- Redskap för planering av den pedagogiska verksamheten kring den enskilda eleven.
- Skriftlig bekräftelse på stödåtgärder.
- Överblick

- Måste finnas för alla elever som har behov av någon form av särskilt stöd; inte når målen, vantrivs, svårt att fungera i grupp, hög frånvaro, utagerande eller drar sig undan.

- Åtgärdsprogrammet grundar sig alltid på en utredning av elevens behov av särskilt stöd.
- I vissa fall kan den göras relativt enkelt och snabbt.
- Utredningen ska hållas skiljd från åtgärdsprogrammet.

- Viktigt att se arbete med åtgärdsprogram som en kontinuerlig process som ska följas upp och utvärderas.
- Betonar elevens och vårdnadshavarnas rätt till delaktighet.

Samtals och dokumentationskultur

- Kommunalisering
- Decentralisering
- Mål och resultatstyrning

- Åtgärdsprogram – som samtal och text.
- Kedja av olika samtal som leder fram till text och som omförhandlas vid senare tillfällen.

Slutsatser från enkäten

- Föräldrars delaktighet ca 50 %.
- Elevens delaktighet ca 40 %.
- Om eleven inte alls är delaktig lyckas pedagogerna sällan med insatsen (17 %).
- Om eleven är mycket delaktig lyckas man oftast (93 %).
- Ungefär samma siffror för föräldramedverkan

- Elevens problematik komplex, många elever bedöms ha flera olika svårigheter samtidigt.
- Dubbelt så vanligt med åtgärdsprogram för pojkar än för flickor.

Institutionella samtal

har flera olika funktioner:

- Ofta planerade och har specifika mål
- Informera och skapa relation
- Alla röster ska komma till tals, samtidigt som institutionen har ett övertag -
spänning

Sex fallstudier

- Intervjuer med elev, förälder, klasslärare, rektor, specialpedagog och eventuell resurspedagog.
- Samtalsutskrifter från arbetslagsmöten och möten med förälder och elev.
- Klassrumsobservationer
- Sociogram
- Samtliga åtgärdsprogram bakåt i tiden

Gustav, skolår 3-4

- Koncentrationssvårigheter och epilepsi
- Placerad i liten grupp nästan på heltid

- Motivera Gustavs placering
- Diagnostisk praktik

Ellen, skolår 3-4

- Grav utvecklingsstörning, hör till träningskolan.
- Går i vanlig klass med resurspersonal
- Fokuserar inte funktionsnedsättningen men ser den heller inte som oviktig.

- Mer symetrisk dialog – alla kommer till tals
- "Öppet" samtal
- Fokus på pedagogiska och interaktionella aspekter
- Okonventionella lösningar, prövande inställning
- Dialogisk praktik

Nils, skolorår 5-6

Nils, skolår 5-6

- Koncentrationssvårigheter, diffus problematik som ständigt omformuleras.
- Inga särskilda åtgärder.
- Omfattande men oprecist åtgärdsprogram – många sidor men vad står det egentligen....
- Delegationsdiskurs.

Åtgärdsprogram

- Syfte: Nils vill förbättra sin inställning till skolarbetet och vuxna och vill utnyttja sin förmåga bättre.
- Mål 1: Nils ska inte svära åt vuxna utan samtala vänligt och trevligt.
- Hur: Nils ska tänka efter innan han pratar så han inte säger tråkiga och negativa saker

- Nils vilja "annekteras" – han påstås vilja vissa saker som han inte uttryckt
- Skolan menar att Nils självdisciplinering är bristfällig
- Exempel på "mild maktutövning"

Anna skolår 7-9

- I gränslandet till lättare utvecklingsstörning
- Utagerande beteende och skolk

- Annas och hennes föräldrars röster svaga
- "Stängt" samtal
- Bristande dialog
- Fokus på Annas fysiska person
- Pedagogiska aspekter och relationer ej synliga
- Omsorgsinriktad praktik

Handlingsplan

-Önskad situation:
- Att Anna tar emot den hjälp som erbjuds henne.
- Att vårdnadshavare ger sitt samtycke till att hon följer särskolans kursplan
- Underskrifter: specialpedagog, klassföreståndare, målsman.

- Elevdokumentation som påtryckningsmedel
- Skolan producerar en sanning - svårt för föräldrar att göra sina röster hörda
- Underskrifter som binder upp föräldrar o elev
- Konsekvenser diskuteras ej

Slutsatser

- Personalen kommit överens innan förälder och elev ev görs delaktiga.
- Driver en bestämd linje...
- Dialog ibland "spel för gallerierna".
- Delvis dold agenda.
- Gäller att "få med" förälder och elev.

- Personalen agerar som ett team, eventuell oenighet skyls över.
- Oerfaren personal "rättar in sig i ledet".
- Fin slipar argumentationen i arbetslaget.

- Viktigt att inte dölja samtalets ojämlika karaktär men sträva efter ökad jämlikhet
- Dialogens betydelse

Utredning/kartläggning
(eget bruk)

Insamlat material

Samtal

Observationer

Test/diagnoser

Analys/diskussion

Åtgärdsprogram

Namn – datum

Närvarande

Elevens behov (kort)

Mål (kort o lång sikt)

Åtgärder

Ansvarig

Utvärdering/uppföljning